

prima instanță: G. Moscalciuc
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Simciuc, V. Brașoveanu

nr. 2ra-725/16

DECIZIE

21 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iuliana Oprea
Galina Stratulat
Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi împotriva lui Petru Pleșca cu privire la încasarea datoriei

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 prin care a fost admis apelul declarat de Petru Pleșca, casată integral hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 iulie 2015 și adoptată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 30 ianuarie 2015, Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi au depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Petru Pleșca cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii au invocat că în luna februarie 2012, dâșii și pârâtul au întocmit un acord de colaborare cu privire la crearea și comercializarea aplicațiilor (proiecte IT), care urmau a fi comercializate în magazinul online „iTunes Appstore”.

Susțin că potrivit acordului menționat, veniturile obținute din vânzări vor fi distribuite în părți egale între toți trei care l-au încheiat, produsele obținute prin colaborarea părților reprezintă proprietatea acestora pe cote - părți ideale a câte 1/3 pentru fiecare parte.

Afirmă că printr-o înțelegere reciprocă, dâșii au stabilit că plasarea acestora va fi efectuată de către pârât, care tergiversează distribuirea mijloacelor bănești obținute de el, ca rezultat al comercializării aplicațiilor IT, sub pretextul reinvestirii acestora.

Menționează că pârâtul, încercând să se eschiveze de la distribuirea banilor obținuți în contul virtual al magazinului unde au fost plasate aplicațiile IT, a operat

modificări care au dus la redirecționarea unor venituri care au fost transferate pe conturile bancare ale mamei acestuia, Elana Pleșca.

Indică că dâșii dețin informația de la deținătorii magazinului virtual „Itunes”, potrivit căreia în beneficiul pârâtului și a Elenei Pleșca pentru comercializarea produselor menționate, a fost transferată suma de circa 215000 dolari SUA.

Relatează că la 13 ianuarie 2014, dâșii s-au adresat pârâtului cu o cerere prin care au solicitat repartizarea mijloacelor bănești conform acordului din anul 2012, a câte 71500 dolari SUA pentru fiecare. Până în prezent, cerința invocată în reclamație nu a fost executată.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 514, 515, 572, 583, 624, 668 Cod civil, art. 4, 5, 86 alin. (1), 94, 166, 167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, amânarea taxei de stat până la pronunțarea hotărârii, perceperea în beneficiul lor a sumei de câte 71500 dolari SUA, echivalent a 1267598 lei, pentru fiecare de la pârât, precum și încasarea cheltuielilor de judecată care vor surveni în cadrul examinării dosarului.

Prin cererea de concretizare a cerințelor, Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi au solicitat admiterea acesteia, încasarea de la pârât a sumei de câte 65217,33 dolari SUA pentru fiecare, echivalenta a sumei de 1242559,13 lei, conform cursului BNM la 09 iulie 2015, a taxei de stat în mărime de 25000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 iulie 2015 a fost admisă acțiunea, încasat de la Petru Pleșca în beneficiul lui Andrei Juc datoria în mărime de 65217,33 dolari SUA, încasat de la Petru Pleșca în beneficiul lui Sergiu Juc datoria în mărime de 65217,33 dolari SUA.

A fost încasat de la Petru Pleșca în beneficiul lui Andrei Juc și Sergiu Juc cheltuielile de judecată: taxa de stat în mărime de 25000 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 a fost admis apelul declarat de Petru Pleșca, casată integral hotărârea primei instanțe și adoptată o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă, încasat în mod solidar din contul lui Andrei Juc și Sergiu Juc în beneficiul lui Petru Pleșca taxa de stat pentru apel în sumă de 18750 lei.

La 04 februarie 2016, Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că deși Petru Pleșca a început să obțină sume impunătoare pe contul bancar, începând cu luna februarie 2012 ca rezultat al comercializării produselor elaborate în comun, ultimul încearcă să se eschiveze de la distribuirea banilor obținuți sub pretextul că banii deja au fost distribuiți.

Relatează că după conflictul apărut ca rezultat al expedierii în adresa intimatului a unei reclamații prin care dâșii au solicitat distribuirea banilor care rezultă din activitatea comună, intimatul a operat modificări în contul virtual al

magazinului „on line”, restricționează accesul lor la aceste conturi și încărcând aplicațiile pe alte conturi ale magazinelor virtuale care au dus la redirecționarea pe conturi bancare a mamei intimatului, Elena Pleșca.

Indică că dețin informația de la deținătorii magazinului virtual „Itunes” că în beneficiul pârâtului și a Elenei Pleșca, pentru comercializarea produselor menționate, a fost transferată suma de circa 215000 dolari SUA.

Afirmă că instanța de fond corect a dat apreciere scrisorii din 17 ianuarie 2015, prin care Petru Pleșca a recunoscut că acordul de colaborare a produs efecte și că au fost obținute venituri, iar în decizia recurată nu se regăsește o expunere motivată asupra scrisorii din 17 ianuarie 2015.

Consideră că instanța de fond corect a dat apreciere acordului care a fost semnat de către părți, fapt care neîntemeiat a fost constatat de către Curtea de Apel Chișinău, precum că nu constituie în sine un contract, astfel încălcând orice prevedere legală și anume art. 8, 514 Cod civil.

Remarcă că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că la momentul semnării acordului la 01 februarie 2012, părțile semnatare erau conștiente de faptul că odată plasate spre comercializare aceste aplicații urmau să aducă venit constant pentru o perioadă nedeterminată, fapt care se întâmplă de facto și în prezent, deoarece aplicațiile sunt comercializate de către intimat, iar acesta obține un venit care sub nicio formă nu este distribuit.

Susțin că acordul de colaborare nici nu putea să prevadă care din aplicații urmau să fie elaborate, deoarece acestea la momentul întocmirii acordului nu existau și urmau să fie create în viitor.

Mai notează că instanța de apel nu a putut explica faptul că sumele de bani parvenite pe contul intimatului sunt în contul bancar despre care dâșii cunoșteau, începutul operațiunilor coincide cu data întocmirii acordului de colaborare, nefiind luat în considerație nici faptul că la materialele dosarului este anexată corespondența lor cu intimatul, în care dâșii discută despre aplicațiile care se elaborau în comun, acestea conțin indicații reciproce referitor la design-ul aplicațiilor și a altor idei referitor la acestea.

Indică că instanța de apel nu a dat apreciere faptului că dâșii au prezentat extrase din aplicațiile efectuate în comun ce reprezintă de fapt proiecte în proces de elaborare la diferite etape de realizare a acestora.

Consideră că instanța de apel, contrar prevederilor art. 372 alin. (2) CPC, a comis abateri de la procedura stabilită de legislația în vigoare prin acceptarea a unor probe noi în cadrul examinării căii de atac apel.

La 28 martie 2016, Petru Pleșca, reprezentat de avocatul Veaceslav Catărău a depus referință la cererea de recurs, solicitând de a considera recursul inadmisibil.

La 06 mai 2016, Petru Pleșca, reprezentat de avocatul Veaceslav Catărău a depus referință la cererea de recurs, prin care a solicitat respingerea recursului ca neîntemeiat.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 04 decembrie 2015, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 122), însă careva date despre recepționarea acesteia de către recurenți, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, având ca obiect încasarea datoriei de la Petru Pleșca în beneficiul lui Andrei Juc și Sergiu Juc, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și, admițând-o integral, a încasat de la Petru Pleșca în folosul lui Andrei Juc și Sergiu Juc datoria în mărime a câte 65 217,33 dolari SUA și 33 cenți/dolari SUA pentru fiecare. A fost încasat de la Petru Pleșca în folosul lui Andrei Juc și Sergiu Juc cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 25000 lei.

Judecând apelul declarat de Petru Pleșca, instanța de apel l-a considerat întemeiat, a casat integral hotărârea primei instanțe, fiind emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă integral. A fost încasat de la Andrei Juc și Sergiu Juc în beneficiul lui Petru Pleșca taxa de stat pentru apel în sumă de 18750 lei.

La adoptarea unei asemenea soluții, instanța de apel, cu referire la prevederile art. 679, art. 726, art. 315, art. 320 Cod civil și art. 2, art. 30 alin. (1) din Legea nr. 1069 din 22 iunie 2000 cu privire la informatică a constatat că Andrei Juc și Sergiu Juc nu au demonstrat legătura de cauzalitate dintre proiectele coordonate prin intermediul poștei electronice, soft-urile valorificate de Petru Pleșca și sumele de bani pretinse a fi distribuite a câte 1/3 cotă-parte din venitul obținut.

La fel, a fost reținut de instanța de apel că acordul de colaborare semnat de către părți este prin natura sa un acord cu privire la forma de proprietate a părților asupra unor eventuale soft-uri (programe și aplicații pentru itunnes, appstore) create în comun și totodată un acord prealabil la încheierea contractelor de înstrăinare a produsului obținut astfel.

Instanța de recurs constată însă, că deși la soluționarea pricinii au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de apel cu privire la netemeinicia hotărârii primei instanțe sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată a normelor de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

Astfel, în speță s-a constatat cu certitudine că la 01 februarie 2012, Andrei Juc, Sergiu Juc și Petru Pleșca au semnat un acord de colaborare, prin care au stabilit că părțile de comun acord cu cunoștințe proprii efectuează o activitate de producere (creare) a soft-ului (programe și aplicații pentru itunnes, appstore) cu scopul de a obține de la realizarea acestui un venit (f. d. 5).

Este de notat că pct. 2 al acordului de colaborare menționat, prevede că produsul obținut prin colaborarea părților reprezintă proprietatea acestora în cote-părți ideale.

Conform art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Potrivit art. 513 alin (1) și art. 514 Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligență la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Iar potrivit art. 666 alin. (1) și (2) Cod civil, contractul este acordul de voință realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sânt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Cu referire la prevederile enunțate, instanța de recurs relevă ca lipsită de suport legal reținerea instanței de apel precum că acordul de colaborare din 01 februarie 2012, semnat de către Andrei Juc, Sergiu Juc și Petru Pleșca este, prin natura sa, un acord cu privire la forma de proprietate a părților asupra unor eventuale soft-uri (programe și aplicații pentru itunnes, appstore) create în comun și totodată un acord prealabil la încheierea contractelor de înstrăinare a produsului obținut astfel.

Or, acordul nominalizat întrunește întocmai elementele esențiale ale unui contract civil, ce se manifestă prin voința comună a părților Andrei Juc, Sergiu Juc și Petru Pleșca, cu cunoștințe proprii de a efectua o activitate de producere (creare) a soft-ului (programe și aplicații pentru itunnes, appstores) cu scopul de a obține la realizarea acestuia un venit.

Mai cu seamă, aici se va menționa că însuși intimatul Petru Pleșca, prin răspunsul expediat în adresa recurenților la 17 ianuarie 2015, a recunoscut acest acord de colaborare încheiat la 01 februarie 2012, menționând doar că plățile la care s-a convenit, prin acordul de colaborare, au fost distribuite proporțional (f. d. 32 vol. I).

Instanța de recurs reține ca întemeiată și concluzia primei instanțe în sensul că colaborarea între Andrei Juc, Sergiu Juc și Petru Pleșca, în baza acordului menționat, se demonstrează prin înscrisurile din poșta electronică anexate la materialele cauzei, din care rezultă că aceștia coordonau proiectele în procesul de creare începând de la ideea aplicației până la aspectul vizual (disain) al acestora și

a promovării produselor prin intermediul ajustării și optimizării meta-teg Keywords (f. d. 34-68).

Ca consecință, este de notat că, conform condițiilor de comercializare a aplicațiilor în magazinele virtuale „Apple”, în cazul plasării acestora spre comercializare de către o persoană fizică, aceasta beneficiază de sumele obținute.

La acest segment important este de menționat că, prin acordul de colaborare din 01 februarie 2012, părțile au convenit ca plasarea aplicațiilor să fie efectuată de către Petru Pleșca.

Astfel fiind, la caz au relevanță prevederile art. 30 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 1069 din 22 iunie 2000 cu privire la informatică, care direct stipulează că dreptul de proprietate asupra produsului informatic îl obține creatorul - în urma creării produsului informatic cu forțe proprii și pe cont propriu.

Sud acest aspect, instanța de recurs relevă că din informația prezentată de către BC „Victoriabank” SA cu referire la mijloacele bănești din conturile bancare ale lui Petru Pleșca deținute în perioada 01 ianuarie 2012 – 30 aprilie 2015, acesta a primit suma totală de 195652,49 dolari SUA de la compania ITUNES SARL, APPLE, Google (f. d. 84-112, 123-228 vol. I).

Iar din informația prezentată de la Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău Petru Pleșca a declarat venituri, pentru care au fost reținute impozitele respective (f. d. 75-77).

Instanța de recurs reține ca irelevant, la caz, argumentul intimatului Petru Pleșca, reținut de altfel și de instanța de apel, precum că mijloacele bănești trecute prin conturile bancare ale lui și mamei-sale Elena Pleșca, au fost transferate în temeiul unor raporturi juridice născute cu terțe persoane fizice/juridice rezultate din activitatea lui personală.

Asta deoarece, pe lângă faptul că aceste susțineri nu au fost confirmate prin careva probe pertinente, Petru Pleșca, fiind conștient de faptul că are o colaborare cu Andrei Juc și Sergiu Juc, prin încheierea acordului din 01 februarie 2012 în vederea creării produselor IT, a programelor și aplicațiilor pentru itunes, appstore, urma să informeze și să coordoneze cu ultimii alte activități ale sale în acest domeniu.

Or, acordului de colaborare din 01 februarie 2012 în vederea creării produselor IT nu reflectă și nu acordă dreptul lui Petru Pleșca de a colabora cu alte persoane terțe în acest domeniu.

Ca consecință, este cert că susținerile respective dețin un caracter pur declarativ, fiind categoric că intimatul, în sensul art. 118 CPC, nu a prezentat probe incontestabile și nu a demonstrat că beneficiile financiare invocate de către recurenți au fost obținute din colaborare cu persoane terțe și că aceste sume bănești nu ar avea tangență cu veniturile obținute în baza acordului de colaborare din 01 februarie 2012.

Mai mult că nici în confirmarea susținerii precum că venitul obținut prin acordul de colaborare din 01 februarie 2012, ar fi fost distribuit proporțional, Petru Pleșca nu a prezentat probe ce ar adevăra aceste invocări.

Cele menționate mai sus resping și concluzia instanței de apel precum că Andrei Juc și Sergiu Juc nu au demonstrat legătura de cauzalitate dintre proiectele coordonate prin intermediul poștei electronice, soft-urile valorificate de Petru Pleșca și că sumele de bani pretinse urmează a fi distribuite proporțional, câte 1/3 cotă-parte din venitul obținut de către Petru Pleșca.

În aceste condiții se reține ca temeinică constatarea primei instanțe în sensul că Petru Pleșca nu și-a onorat obligațiunile față de recurenții Andrei Juc și Sergiu Juc acumulând față de aceștia o datorie în sumă de 130434,66 dolari SUA.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, art. 445 alin. (3) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 12 noiembrie 2015 și se menține hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 iulie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Andrei Juc și Sergiu Juc, reprezentați de avocatul Radu Rusanovschi împotriva lui Petru Pleșca cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu